

FIȘA DISCIPLINEI

1. Date despre program

1.1 Instituția de învățământ superior	Universitatea "Babeș-Bolyai"
1.2 Facultatea	Facultatea de Litere
1.3 Departamentul	Etnografie și Antropologie Maghiară
1.4 Domeniul de studii	Studii culturale
1.5 Ciclu de studii ¹⁾	Licență
1.6 Programul de studii/ Calificarea	Etnologie (lb. maghiară)

2. Date despre disciplină

2.1 Codul / Denumirea disciplinei	LLD3224 Antropologia scrisului							
2.2 Titularul activităților de curs	Keszeg Vilmos							
2.3 Titularul activităților de seminar/ curs practic	Drd. Bakos Áron							
2.4 Anul de studiu	III	2.5 Semestrul	II	2.6 Tipul de evaluare	E	2.7 Regimul disciplinei	Conținut ²⁾	DF
							Obligativitate ³⁾	Obl.

3. Timpul total estimat (ore pe semestru al activităților didactice)

3.1 Număr de ore pe săptămână	3	din care: 3.2 curs	2	3.3 seminar/ curs practic	1
3.4 Total ore din planul de învățământ	36	din care: 3.5 curs	24	3.6 seminar/ curs practic	12
Distribuția fondului de timp					Ore
Studiul după manual, suport de curs, bibliografie și notițe					22
Documentare suplimentară în bibliotecă, pe platformele electronice de specialitate și pe teren					22
Pregătire seminarii, teme, referate, portofolii și eseuri					20
Tutoriat					7
Examinări					3
Alte activități.....consultații.....					15
3.7 Total ore studiu individual	89				
3.8 Total ore pe semestru	125				
3.9 Numărul de credite	5				

4. Precondiții (acolo unde este cazul)

4.1 de curriculum	•
4.2 de competențe	•

5. Condiții (acolo unde este cazul)

5.1 de desfășurare a cursului	• sală de curs dotată cu tablă, calculator și videoproiector
5.2 de desfășurare a seminarului/ cursului practic	• sală de curs dotată cu tablă, calculator și videoproiector

6. Competențe specifice acumulate

Competențe profesionale	C2.1. Descrierea și prezentarea conceptelor, teoriilor și metodelor de bază relevante pentru analiza diverselor tipuri de fapte culturale C3.2. Interpretarea particularităților diverselor contexte în care trebuie să fie prezentate informațiile culturale C4.3. Utilizarea cunoștințelor de bază în proiecte de mediere interculturală C6.4. Evaluarea internă a eficacității instituțiilor socio-culturale
-------------------------	--

Competențe transversale	CT2. Aplicarea tehnicilor de relaționare în grup; dezvoltarea capacităților de comunicare interpersonală și de asumare de roluri specifice în cadrul muncii în echipă.
-------------------------	---

7. Obiectivele disciplinei (reieșind din grila competențelor specifice acumulate)

7.1 Obiectivul general al disciplinei	<ul style="list-style-type: none"> • Orientare în literatura de specialitate a tematicii. • Insusirea terminologiei de specialitate. • Insusirea metodelor de analiza a scrisului popular și a textelor scrise
7.2 Obiectivele specifice	<ul style="list-style-type: none"> • Orientare în literatura de specialitate internațională a tematicii. • Orientare în literatura de specialitate maghiară a tematicii. • Strategii și contexte ale scrisului. • Metodele analizei a textelor scrise. • Planificarea și efectuarea unei cercetări pe teren; finalizarea cercetării prin redactarea unei lucrări.

8. Conținuturi

8.1 Curs	Metode de predare	Observații
1. Introducere. Scrisul ca univers. Obiceiuri de utilizare a scrisului	Prelegere, exemplificare, problematizare	
2. Paradigmele cercetării scrisului (cercetările cantitative, histoire culturelle de la lecture). Metodele și principiile cercetării scrisului. Domeniile cercetării scrisului	Prelegere, exemplificare, problematizare	
3-4. Istoria, formele, contextele alfabetizării. Oralitate versus scris? Obiceiurile cititului	Prelegere, exemplificare, problematizare	
5. Scrisul în cultura populară. Funcțiile scrisului	Prelegere, exemplificare, problematizare	
6-7. Utilizarea specială a scrisului /semnificațiile sociale ale scrisului. Écritures ordinaires. Consecințele utilizării scrisului	Prelegere, exemplificare, problematizare	
8. Intrușii: autodidacții, autorii memorialelor, femeile	Prelegere, exemplificare, problematizare, analiza de text.	
9. Scrisul rebel	Prelegere, exemplificare, problematizare, analiza de text.	
10. Transcrierea tradițiilor orale	Prelegere, exemplificare, problematizare, exercițiu, dialog, analiza de text.	
11. Funcțiile memorialelor scrise	Prelegere, exemplificare, problematizare	
12. Scrisul și memoria	Prelegere, exemplificare, problematizare	
13. Arhiva informațiilor utile: scrisul ca arhitectura cunoștințelor	Prelegere, exemplificare, problematizare, exercițiu	
14. Texte scrise în mediul unei persoane Concluzii, recapitulări	Prelegere, exemplificare, problematizare, analiza de text.	
Bibliografie obligatorie Ambrus Judit 2008 A szövegtől a kontextusig. In: ANDRÁS Erzs Erdi: <i>Kedvemre való, hogy meséljek.</i> A szövegeket válogatta, gondozta, az utószót írta AMBRUS Judit. Mentor Kiadó, Marosvásárhely. 309–344. Bányai Irén, Sz. 1973 A „parasztírtárak” jelentősége az újkortörténeti muzeológiában. <i>Studia Comitatensia.</i> 2. Szentendre. 161–170.		

GOODY, Jack – WATT, Ian
 1998 Az írásbeliség következményei. In: NYÍRI Kristóf – SZÉCSI Gábor (szerk.): *Szóbeliség és írásbeliség. A kommunikációs technológiák története Homérosztól Heideggerig*. Áron Kiadó, Budapest, 111–128.

Hajnal István
 1998 Írásbeliség és fejlődés. *Replika* 30. sz. 195–210.

Keszeg Vilmos
 1998 Írott szövegek egy egyén életterében. *Ethnographia* 109. 2. 589–628.

2008 *Alfabetizáció, írásszokások, populáris írásbeliség*. KJNT–BBTE. Kolozsvár

Küllös Imola
 1989 Paraszti írásbeliség: a folklór új formái. In: Jankovics J. – Kósa L. – Nyerges J. – Seidler W.: *A magyar nyelv és kultúra a Duna völgyében*. I. Budapest–Wien. 281–291.

Mohay Tamás
 1994 *Egy naplóíró parasztember. Nagy Sándor élete és gazdálkodása a 20. század első felében Ipolynyéken*. Dissertationes Ethnographicae 10.

Nyíri Kristóf–Szécsi Gábor (szerk.):
 1998 *Szóbeliség és írásbeliség. A kommunikációs technológiák története Homérosztól Heideggerig*. Budapest, Áron

Tóth István György
 1996 *Mivelhogy magad írást nem tudsz... Az írás térhódítása a művelődésben a kora újkori Magyarországon*. Budapest
 Tóth Zsombor

2006 *A történelmem terhe. Antropológiai szempontok a kora újkori magyar írásbeliség textusainak értelmezéséhez*. (Ariadné Könyvek.) KOMP-PRESS–Korunk Baráti Társaság, Kolozsvár

Vajda András
 2013 *Az írás és az írott szülő hatalma*. Erdélyi Múzeum-Egyesület, Kolozsvár

Bibliografie facultativă
 BAJKO Árpád (sajtó alá rendezte)
 2010 Kiss Dániel: Minden gyümölcs életnek. Mentor, Marosvásárhely

BENSA, Alban
 2001 Fièvres d'histoire dans la France contemporaine. In: Alban BENSA – Daniel FABRE (dir.): *Une histoire à soi. Figuration du passé et localités*. Éditions de la Maison des sciences de l'homme, Paris, 1–12.

BODROGI Tibor
 1987 A tetoválás etnológiája (A személyi művészet és műfajai). *Forrás* XIX. (3) 110–142.

CAVALLO, Guglielmo – CHARTIER, Roger (szerk.)
 2000 *Az olvasás kultúrtörténete a nyugati világban*. Balassi Kiadó, Budapest

Chartier, Roger
 /É.n/1999/ *Le jeu de la règle*. Presses Universitaires de Bordeaux

Chartier, Roger (red.)
 1995 *Histoires de la lecture. Un bilan des recherches*. IMEC Éditions. Paris

Roger CHARTIER
 /É.n./ *Les révolutions de l'écrit. Le jeu de la règle*. Bordeaux: Presses Universitaires de Bordeaux. 159–162.

Chartier, Roger
 2001 Culture écrite et littérature à l'âge moderne. *Annales. Histoire, Sciences Sociales*. Juillet–Octobre. Nr.4–5. 2001 (56)783–802.

Fabre, Daniel (dir.), Soudière, La, M. – Voisenat, C. (testes réunis)
 1997 *Par écrit*. Ethnologie des écritures quotidiennes. Paris, Éditions de la maison des sciences de l'homme

COLEMAN, Joyce
 2003 Túl Ongon: a szóbeliség–írásbeliség módosított elméletének alapjai. In: NEUMER Katalin (válogatta és szerkesztette): *Kép, beszéd, írás*. Gondolat Kiadói Kör, Budapest, 110–142.

KRISTÓF Ildikó, Sz.
 2002 A számoktól a (jogi) szövegekig: alfabetizációtörténet, olvasástörténet vagy kommunikációtörténet? *Acta Papensia. A Pápai Református Gyűjtemények Közleményei* II. (1–2) 3–30.

Le Goff, Jacques
 2000 *Az értelmiség a középkorban*. Budapest: Osiris (A XIII. század. A felnőttkor és problémái; A kolduló rendi és a világi magiszterek viszálya; Az egyetemi értelmiségtől a humanistákig; 91–115, 127–138, 149–181)

LYONS, Martyn
 2001 La culture littéraire des travailleurs. Autobiographies ouvrières dans l'Europe du XIXe siècle. *Annales. HSS*. Juillet–octobre 2001. Nr. 4–5. P. 927–946.

Martin, Henri-Jean
 1996 *Histoire et devoirs de l'écrit*. Paris

NEUMER Katalin
 1998 *Gondolkodás, beszéd, írás*. Kávé Kiadó, Budapest

NYÍRI Kristóf
 1998 Adalékok a szóbeliség–írásbeliség paradigma történetéhez. In: NYÍRI Kristóf – SZÉCSI Gábor (szerk.): *Szóbeliség és írásbeliség. A kommunikációs technológiák története Homérosztól Heideggerig*. Áron Kiadó, Budapest, 7–17.

TAKÁCS Lajos
 1979 A paraszti írásbeliség XVII. századi történetéhez. *MTA Nyelv- és Irodalomtudományok Osztályának Közleményei* XXXI. (3–4) 361–369.

Ujváry Zoltán
 1980 *Népszokás és népköltészet*. Debrecen

Ong Walter J.
 1998 A szöveg mint interpretáció. In: Nyíri Kristóf – Szécsi Gábor (szerk.): *Szóbeliség és írásbeliség. A kommunikációs technológiák története Homérosztól Heideggerig*. Áron. Budapest. 143–166.

1998 Látom, amit mondasz: az értelem érzékanalógiái. In: Nyíri Kristóf – Szécsi Gábor (szerk.): *Szóbeliség és írásbeliség. A kommunikációs technológiák története Homérosztól Heideggerig*. Áron. Budapest. 167–188.

8.2 Seminar	Metode de predare- invăţare	Observaţii
<p>1. Rolul lecturii în cultura populară CARRIÈRE, Jean-Claude–ECO, Umberto: Ne remélje, hogy megszabadul a könyvektől. Európa Könyvkiadó, Budapest, 2010. CHARTIER, Roger: „Népi” olvasók, „népszerű” olvasmányok a reneszánsztól a klasszicizmusig. In. CAVALLLO, Guglielmo–CHARTIER, Roger (szerk.): <i>Az olvasás kultúrtörténete a nyugati világban.</i> Balassi Kiadó, Budapest, 2000: 305–320. LYONS, Martin: A 19. század új olvasói: nők, gyermekek, munkások. In. CAVALLLO, Guglielmo–CHARTIER, Roger (szerk.): <i>Az olvasás kultúrtörténete a nyugati világban.</i> Balassi Kiadó, Budapest, 2000: 348–380.</p>	<p>Studiu de caz: modelare, dezbatere</p>	
<p>2. Oralitate și scris COLEMAN, Joyce: Túl Ongon. A szóbeliség-írásbeliség módosított elméletének alapjai. In: NEUMER Katalin (szerk.): <i>Kép, beszéd, írás.</i> Gondolat Kiadói kör, Budapest, 2003: 110–142. NYÍRI Kristóf: Adalékok a szóbeliség-írásbeliség paradigma történetéhez. In. NYÍRI Kristóf–SZÉCSI Gábor (szerk.): <i>Szóbeliség és írásbeliség.</i> A kommunikációs technológiák története Homérosztól Heideggerig. Áron Kiadó, 1998: 7–17. ONG, Walter J: Az elsődleges szóbeli kultúrák legújabbkori felfedezése. In. NYÍRI Kristóf–SZÉCSI Gábor (szerk.): <i>Szóbeliség és írásbeliség.</i> A kommunikációs technológiák története Homérosztól Heideggerig. Áron Kiadó, 1998: 39–55. TÓTH István György: Az írás lassú térhódítása a paraszti művelődésben. In. U.ő. <i>Mivelhogya magad írást nem tudsz...</i> Az írás térhódítása a művelődésben a kora újkori Magyarországon. Történettudományi Intézet, Budapest, 1996, 63–116. TÓTH G Péter: Tanuságtétel vagy tanuvallomás szerződés vagy jegyzőkönyv. <i>Acta Papensia</i> 2002, II. 1-2. 99–124.</p>	<p>Studiu de caz: modelare, dezbatere</p>	
<p>3. Scrisul ca memorie culturală ASSMANN, Jan: <i>A kulturális emlékezés.</i> Írás, emlékezés és politikai identitás a korai magaskultúrákban. Atlantisz Könyvkiadó, Budapest. 1999: 11–158. JEAN, Georges: <i>Az írás, az emberiség emlékezete.</i> Park Kiadó, Budapest, 1992</p>	<p>Studiu de caz: modelare, dezbatere</p>	
<p>4. Utilizarea specială a scrisului KESZEG Vilmos: Az írás a populáris kultúrában. <i>Néprajzi Látóhatár</i>, 1997., VI. 45–52 KESZEG Vilmos: Szövegtípusok, szövegfunkciók és íráshasználat az aranyosszéki temetési szertartásban In. Cseri</p>	<p>Studiu de caz: modelare, dezbatere</p>	

<p>Miklós et al. (szerk.): <i>Paraszi múlt és jelen az ezredfordulón</i> Szentendre, 2000: 131 – 163.</p> <p>OFRIM, Alexandru: Cheia și psaltirea. Imaginarul cărții în cultura tradițională românească. Editura Paralela 45, București, 2001.</p>		
<p>5. Scriitorii „intrusi”</p> <p>LOTTMAN, Jurij: A szűzsé eredete tipológiai aspektusból. In. KOVÁCS Árpád – V GILBERT Edit (szerk.): <i>Kultúra, szöveg, narráció</i>. Orosz elméletírók tanulmányai. Pécs, 1994, 82–118.</p> <p>LEPENIES Wolf: Irodalom és tudomány közt félúton. <i>Szofi</i>, 2001, II. 1-2.53–61.</p> <p>HITES Sándor: Hozzáértés, köztudalom, dilettantizmus: történetírás a 19. században. In: Biczó Gábor (szerk.): <i>Antropológia és irodalom. Egy új paradigma útkeresése</i>. Csokonai kiadó, Debrecen, 2003: 241 – 251.</p> <p>BICZÓ Gábor: Szász János: az utolsó méh vadász. (Egy naiv „szépíró” fenomenológiai portréja). In.: Biczó Gábor (szerk.): <i>Antropológia és irodalom. Egy új paradigma útkeresése</i>. Csokonai kiadó, Debrecen, 2003: 270–286.</p>	<p>Studiu de caz: modelare, dezbatere</p>	
<p>6. Arhivele familiale</p> <p>BÁNYAI Sz. Irén: A parasztirattárak jelentősége az újkortörténeti muzeológiában. <i>Studia Comitatus</i>. 1973. 2. sz. 161–171.</p> <p>GYÁNI Gábor: Levéltári kánon és történetírói tapasztalat. <i>Levéltári Szemle</i>, 2008. LVIII. évf. 3. sz. 4–9.</p> <p>KESZEG Vilmos: Írott szövegek egy személy életterében. <i>Ethnographia</i>, 1998. 109. évf. 2. sz. 589–628.</p> <p>KÜLLŐS Imola: A személyes dokumentumok kutatása a magyar folklorisztikában. In: Uő. (szerk.): <i>Az életrajzi módszer. Alkalmazása és eredményei a néprajzban és az antropológiában</i>. Documentatio Ethnographica 9. MTA Néprajzi Kutató Csoport, Budapest, 1982. 163–173.</p> <p>NORA, Pierre: Küldetés és kihívás: a levéltár a mai társadalomban. <i>Levéltári Szemle</i>, 2006. LVI. évf. 1. sz. 4–6.</p>	<p>Studiu de caz: modelare, dezbatere</p>	
<p>7. Scrisul cu mâna în epoca online</p> <p>KESZEG Vilmos: Nem írunk többet kézzel? Fordulóponthoz érkezett az írás története. <i>Transindex</i>. http://eletmod.transindex.ro/?cikk=24904 (2016. 02. 29.)</p> <p>BALÁZS Géza: Az írásbeliség változásai. A nyelv egyetlen létforma – de több technológia. <i>Napkút</i>. 2007. 3. sz. 101–106. http://www.napkut.hu/naput_2007/2007_03/101.htm (2017.03.10.)</p>	<p>Studiu de caz: modelare, dezbatere</p>	
<p>Bibliografie:</p>		

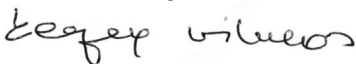

9. Coroborarea conținuturilor disciplinei cu așteptările reprezentanților comunităților epistemice, asociațiilor profesionale și angajatori reprezentativi din domeniul aferent programului

- Conținuturile disciplinei se reflectă în proporție majoră în programele de studiu din instituțiile de învățământ de

<p>nivel preuniversitar și universitar (reprezentând principalii angajatori ai absolvenților liniei de studiu).</p> <ul style="list-style-type: none"> • Tematica este elaborată pe baza bibliografiei de specialitate în domeniu. • O parte din elementele componente ale cursului și ale seminarului au fost prezentate la conferințe și prelegeri naționale și internaționale.
---

10. Evaluare

Tip activitate	10.1 Criterii de evaluare	10.2 Metode de evaluare	10.3 Pondere din nota finală
10.4 Curs	<ul style="list-style-type: none"> - capacitate de răspuns la nivel interactiv - cunoaștere și înțelegere - stăpânirea, în sens operațional, a limbajului de specialitate - abilitatea de explicare și de interpretare - rezolvarea completă și corectă a cerințelor. 	Lucrare scrisă	1/2
10.5 Seminar/ laborator/ proiect	<p>Elaborarea de lucrări de seminar, referate, cronici, dosare de receptare critică, participarea activă la discuții, elaborarea de fișe de lectură din bibliografia obligatorie.</p> <p>Implicarea efectivă în activitățile practice.</p>	Lucrare scrisă	1/2
10.7 Standard minim de performanță			
<ul style="list-style-type: none"> • Studentul cunoaște care sunt principalele concepte de critică, istorie și teorie literară, le recunoaște și le definește corect, le folosește adecvat. • Limbajul de specialitate este corect utilizat. <p>Detalii organizatorice, gestionarea situațiilor excepționale:</p> <p>Prezentarea la examen nu este condiționată de număr minim de prezențe sau lucrări practice.</p> <p>Utilizarea fraudei în cazul examenului va determina automat sistarea procesului de examinare și evaluarea cu nota 1 (unu).</p>			

Data completării	Semnătura titularului de curs	Semnătura titularului de seminar
12.12.2018	<p>Keszeg Vilmos</p> 	<p>Bakos Áron</p>

Data avizării în departament	Semnătura Directorului de Departament
11.01.2019	

Data avizării la Decanat	Semnătura Prodecanului responsabil	Ștampila facultății